

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 5457/23
10.5.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Светлане Павић, председника већа, Александре Лековић и Данице Косовац, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Драган Субашић, адвокат из Београда, Др Александра Костића бр. 4, против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Александар Дојчиновић, адвокат из Београда, Коларчева бр. 5, ради иселења, одлучујући о жалби туженог, изјављеној против пресуде Другог основног суда у Београду П 2297/22 од 29.6.2023. године, у седници већа одржаној дана 10.5.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Другог основног суда у Београду П 2297/22 од 29.6.2023.године, у ставу првом изреке.

ПРЕИНАЧАВА СЕ решење о трошковима поступка, садржано у ставу другом изреке пресуде Другог основног суда у Београду П 2297/22 од 29.6.2023.године, тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени ББ, да тужилци АА на име трошкова парничног поступка исплати износ од 53.300,00 динара, са законском затезном каматом од извршности одлуке па до исплате, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужиле и туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка, као неосновани.

Образложење

Изреком побијане пресуде Другог основног суда у Београду П 2297/22 од 29.6.2023. године, у ставу првом, усвојен је тужбени захтев тужиле и обавезан је тужени да се исели из стана број 17, површине 50 м2, који се налази у ..., на адреси ..., на другом спрату стамбене зграде за колективно становање, постојеће на кат. парцели број ..., уписане у лист непокретности број ... КО ..., те да исти преда тужилци АА у мирну и несметану државину. Ставом другим изреке пресуде, обавезан је тужени да тужилци надокнади трошкове парничног поступка у износу од 63.200,00 динара, са законском затезном каматом од извршности одлуке, па до исплате.

Против ове пресуде жалбу је благовремено изјавио тужени, побијајући је у целисти због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужила је поднела одговор на жалбу туженог.

Испитујући правилност побијане пресуде на основу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС” број 72/11, са каснијим изменама и допунама), Апелациони суд је оценио да је жалба туженог делимично основана.

У спроведеном поступку, првостепени суд није учинио битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачке 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које овај суд, као другостепени, пази по службеној дужности, као ни битну повреду одредаба поступка из тачке 12 тог члана, на коју се жалбом туженог неосновано указује, с обзиром да је првостепени суд за своју одлуку дао јасне разлоге о одлучним чињеницама, тако да се правилност и законитост исте могу са сигурношћу испитати.

Према чињеничним наводима тужбе и стању у списима, тужени је решењем Другог основног суда у Београду О бр. 2588/16 од 21.2.2017. године, оглашен за законског наследника иза своје пок. мајке ВВ и стекао је, између осталог, ванкњижно право власништва на двособном стану бр.17, површине 50 м2, у ул. ..., у Мајка туженог, сада пок. ВВ је ванкњижни власник на овом стану постала по основу Уговора о откупу стана, који је закључила са ..., а који уговор је оверен пред Другим општинским судом у Београду дана 10.2.1992. године, под Ов 19969/92. На рочишту одржаном у оставинском поступку иза пок. ВВ, пред Другим основним судом у Београду, дана 6.9.2016. године, АА, овде тужила, дала је наследничку изјаву да се одриче наслеђа које јој по закону припада, истичући захтев да се у њену корист конституише право доживотног уживања на двособном стану број 17, на другом спрату стамбене зграде у улици ... у ..., површине 50 м2. Син оставиље, ББ, овде тужени, дао је наследничку изјаву да се прихвата наслеђа које му по закону припада и изјавио да се не противи конституисању права доживотног уживања тужиле на означеној имовини, те је оставинским решењем конституисано право доживотног уживања на предметном стану, у корист снахе оставиље, АА, овде тужиле, а које право је син оставиље ББ, као оглашени наследник на истој имовини, дужан признати и трпети. Након доношења овог решења и окончања оставинског поступка, тужила је наставила да борави у стану са туженим и тренутно су фактички судржаоци предметног стана. Међутим, у последњих неколико година, однос парничних странака је знатно нарушен јер је тужена, по сопственом признању, очекивала да стан буде у њеној искључивој државини, а да се тужени исели, док је тужени очекивао да тужила учествује у плаћању рачуна и реновирању стана, око чега нису успели да се договоре. Тужени плаћа порез на имовину за стан и рачуне за комуналије и електричну енергију, док тужила плаћа само рачун за кабловску телевизију. Тужила у предметном стану живи од 2001. године и не поседује непокретности на своје име. Тужени је преградио кухињу у предметном стану, како би тужилу онемогућио да исту употребљава, секао је тепих и скидао филтер из машине, како тужила не би могла да пере веш. Због радњи које је тужени предузимао, међу странкама је вођен и спор због сметања државине у коме је Решењем Другог

основног суда у Београду П 1127/20 од 24.3.2021. године, усвојен тужбени захтев АА, овде тужиле и утврђено да је ББ, овде тужени, сметао тужилу у последњем стању мирне државине предметног стана и то на тај начин што је, дана 3.3.2020. године, извео грађевинске радове којима је просторију кухиње са трпезаријом, са два улаза из ходника и из дневне собе, површине 7,85 м², преградио постављањем лаког преградног зида од обострано постављених гипс картонских плоча на под конструкције, чиме је кухиња са трпезаријом подељена на два простора и то један мањи, са уласком из ходника, а без природног осветљења и вентилације и други, већи, са уласком из дневне собе стана, који има природно осветљење и вентилацију и у којој се налази судопера која је прикључена на водовод и канализацију, а ком већем простору тужилца нема приступ, чиме ју је онемогућио да несметано користи предметни стан на начин како га је користила пре преграђивања. Истим решењем, обавезан је тужени да у просторији кухиње са трпезаријом која се налази у саставу предметне непокретности, поруши и из стана уклони лаки преградни зид од обострано постављених гипс картонских плоча на под конструкције и да просторију кухиње са трпезаријом врати у претходно стање, пре описаног преграђивања, те да тужилци омогући несметано коришћење кухиње са трпезаријом и стана. Забрањено је туженом да на овај или сличан начин смета тужилу у мирној и несметаној државини предметног стана.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је примењујући одредбе Српског грађанског законика из 1844. године, којим је регулисан институт плодуживања, оценио да је тужбени захтев за предају у посед предметне непокретности основан, а из разлога што право плодуживања подразумева право најширег коришћења ствари, а тужени је тужилу онемогућио у остваривању овог права. По оцени првостепеног суда, право је носиоца права доживотног плодуживања на непокретности да тражи иселење свих лица из непокретности на којој има конституисану службеност, па и од власника непокретности, који је дужан да плодуживаоцу омогући несметано уживање права. Плодуживалац је непосредни држалац ствари и та државина делује према свим лицима, па и према власнику ствари. Суд такође сматра, да је у конкретном случају сам тужени пристао да његово право својине буде ограничено, тако што је на оставинској расправи пристао да се у корист тужиле конституише лична службеност на предметном стану и с тога, по оцени првостепеног суда, мора своје понашање прилагодити чињеници да тужилца има право да врши фактичку власт и да има искључиву државину на стану. Првостепени суд је закључио и да је за тужилу, која је носилац права плодуживања на предметном стану, заједнички боравак са туженим у том стану, на шта је иницијално пристала, постао неприхватљив, те да тужени из стана треба да се исели и преда га тужилци у мирну и несметану државину.

За своју одлуку првостепени суд је дао довољне и јасне разлоге које у свему прихвата и Апелациони суд, као другостепени.

Супротно жалбеним наводима туженог, првостепени суд је на утврђено чињенично стање правилно применио материјално право, односно одредбе Српског грађанског законика из 1844. године. Наиме, Закон о основама својинско правних односа, у члану 60, само помиње врсте личних службености, уз дефинисање да ће се оне уредити законом, а како још увек није дошло до кодификације грађанског права, за личне службености меродаван правни пропис је Српски грађански законик из 1844.

године, са изменама из 1864. године, а који пропис се примењује на основу одредбе члана 4 Закона о неважности правних прописа донетих пре 6.4.1941. године и током непријатељске окупације. Право плодуживања и друге личне службености регулисане су Српским грађанским закоником у оквиру главе VIII, на следећи начин: “Коме припада право на уживање туђе ствари, онај може туђу ствар, саму суштину њену не нарушавајући без сваког ограничења уживати”.

Основна овлашћења лица у чију корист је установљено право плодуживања јесу да ствар држи (живи у стану или кући) и да прибира плодове са ње (издаје стан односно кућу). Плодуживалац има право да ствар употребљава у своју корист и у корист своје породице, а власник ствари нема право да узнемирава плодуживаоца у вршењу његовог права. Ово из разлога што личне службености делују према свима и представљају ограничење права својине. Док траје плодуживање власник ствари има обавезу да трпи ограничење свог права својине, што значи да не сме узнемиравати плодуживаоца док ово право траје. Такође, право плодуживања је најшире право употребе туђе ствари јер терети цело послужно добро, па према томе плодуживалац има право да сам одреди како ће ствар користити и у складу са природом послужног добра. Непокретност која је оптерећена правом плодуживања у корист трећих лица, за власнике таквог објекта не сматра се уселивом и носилац права плодуживања има право, поред осталог да из такве куће тражи иселење свакога и у свако доба, па чак и власника.

У конкретном случају, тужили је оставинским решењем конституисано право доживотног плодуживања, тужени се сагласио да се у корист тужиле конституише ова лична службеност, па је, сходно томе, био у обавези да јој омогући да предметну непокретност несметано употребљава. Међутим, тужени је својим поступцима сметао тужилу у мирној државини предметне непокретности, што је констатовано и решењем Другог основног суда у Београду П 1127/20 од 24.03.2021. године, па је, супротно жалбеним наводима туженог, тужила овлашћена да тражи његово иселење из предметног стана, јер је конституисано право плодуживања јачи правни основ за држање и употребу стана, чак и у односу на власника стана.

Неосновани су жалбени наводи туженог да првостепени суд није адекватно ценио постојање споразума између парничних странака, које су дуги низ година заједнички и споразумно користили предметну непокретност. Ово, пре свега, с тога што такав споразум никада није сачињен у Законом прописаној писаној форми, с обзиром на то да се ради о употреби непокретности, док евентални усмени споразум који је међу странкама постојао, може производити дејство само док постоји сагласност воља обе стране, које у конкретном случају очигледно нема. У ситуацији када међу странкама нема више сагласности да стан користе заједнички и споразумно, тужени, који је сопственом вољом прихватио заснивање права доживотног плодуживања у корист тужиле, мора да јој омогући да предметну непокретност несметано употребљава и то у мери и обиму који одговара установљеној службености.

Са изложеног, Апелациони суд је на основу члана 390 Закона о парничном поступку одлучио као у ставу првом изреке ове пресуде.

Међутим, у погледу одлуке о трошковима парничног поступка, првостепени суд

је погрешно поступио када је досуђени износ трошкова, који је правилно обрачунао, увећао за износ ПДВ-а. Ово из разлога што странка коју је у успешно окончаној парници заступао адвокат који је обвезник пореза на додату вредност, има право на накнаду трошкова на име заступања од стране адвоката увећаних за износ ПДВ-а, само у случају када приложи рачун о извршеним адвокатским услугама, као доказ да је на износ адвокатских трошкова обрачунат припадајући порез на додату вредност. Како пуномоћник тужиље није доставио доказ у смислу одредбе члана 42 става 4 Закона о порезу на додату вредност, односно није приложио обрачун о награди и накнади трошкова адвоката, то се трошкови на име ПДВ-а за тражену адвокатску услугу не могу признати тужилји, као стварни трошак у смислу одредбе члана 153 и 154 Закона о парничном поступку, због чега је применом одредбе члана 401 тачка 3 Закона о парничном поступку донета одлука као у ставу другом изреке ове пресуде.

С обзиром на исход жалбеног поступка, Апелациони суд је одбио захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка, као и захтев тужиље за накнаду трошкова поступка, с обзиром да састав одговора на жалбу не спада у нужне и корисне трошкове за вођење ове парнице, па је на основу одредбе члана 165 став 1 Закона о парничном поступку, одлучио као у ставу трећем изреке ове пресуде.

00

Председник већа-судија
Светлана Павић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић